

Ex

Van Helen FitzGerald verscheen eveneens bij uitgeverij Anthos

Kleine meisjes
Mijn laatste bekentenis
De duivelskamer

Helen FitzGerald

Ex

Vertaald door
Inge de Heer

Anthos | Amsterdam



The publisher acknowledges subsidy from the Scottish Arts Council towards the publication of this volume.



ISBN 978 90 414 1625 4

© 2009 Helen FitzGerald. This translation of *Bloody Women* is published by arrangement with Polygon, an imprint of Birlinn Limited

© 2011 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Inge de Heer

Oorspronkelijke titel *Bloody Women*

Oorspronkelijke uitgever Birlinn Ltd.

Omslagontwerp Roald Triebels, Amsterdam

Omslagillustratie © Codrina Cazacu / Echo Images

Foto auteur Merlijn Doomernik

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

Voor Ria FitzGerald

DEEL I

I

‘U hoeft alleen maar te zeggen of dit hem is,’ zei de man in de witte jas, en hij tilde het laken op dat over de bult heen lag.

Ik keek naar de ontledtafel.

‘Neem er de tijd voor,’ zei de man, maar dat deed ik al. Ik onderdrukte mijn tranen en keek lang en goed. Ik bewoog mijn hoofd van links naar rechts, naar voren en naar achteren, en zei: ‘Ja, dat is Ahmed.’

‘Weet u het zeker?’

‘Heel zeker.’

‘Dus volgens u is dit uw ex-vriend Ahmed Singh?’

‘Ja, inderdaad. Er zat een uitzonderlijk grote snee bij de top.’

De man in de witte jas knikte en bedekte het hompje vlees dat zonder enige twijfel de besneden penis was van Ahmed Singh, hetzelfde aanhangsel dat ik nooit had willen likken omdat ik een wee gevoel kreeg van de snee.

Arme Ahmed.

Beslist niet het juiste moment om te giechelen. Net zo erg als bij begrafenissen en rectaal onderzoek. Zo’n ongepaste uitbarsting is typisch iets voor mij. Op de meest ongelegen momenten floepten er geluiden uit mijn mond of maakten mijn handen spontaan bewegingen waarvoor ik me naderhand doodschaamde. Ik weet zeker dat mijn onwillekeurige gegniffel om de bobbel onder het laken deels de reden was dat men twee dagen later

besloot me te arresteren en ik niet meer werd beschouwd als de treurende ex-geliefde van drie mannen, maar ervan werd beschuldigd een nummertje met hen te hebben gemaakt en hen te hebben verminkt en vermoord, niet noodzakelijkerwijs in die volgorde.

Het is vreselijk om de zenuwen te hebben. In de week voor mijn huwelijk had ik er behoorlijk last van. Eigenlijk geen zenuwen, maar eerder een tsunami: ik werd overspoeld door het puin van vrees, verdriet en verbeelding. Nadat ik Joe geruststellend had laten weten dat hij tot de grote dag zijn spreekkamer niet in de steek hoefde te laten, was ik in Edinburgh aangekomen en had ik nog een week om alles in te pakken en zelf het een en ander te regelen. Vrijwel meteen klapte de muur van water tegen me op. Wie was ik? Wat wilde ik? Was het wel zo'n goed idee om afscheid te nemen van mijn geboorteland? Mijn moeder? Mijn appartement? Mijn vrienden? Mijn taal, cultuur, werk, verleden? Schotse worst? Omdat ik met alle geweld in een vintage trouwjurk maat 36 wilde passen, begon ik aan een onzinnig dieet van heel weinig eten en heel veel alcohol. Ik rommelde door dozen kleren, speelgoed, brieven en essays. Ik vergat langzamerhand hoe Joe eruitzag. Ik huilde. Ik ging bij mijn moeder te rade.

'Je hebt de zenuwen,' zei ze. 'Je kunt beter eerst alle losse eindjes wegwerken.'

Ik nam haar raad ter harte en sjeesde van hot naar her om afscheid te nemen van oude vrienden en collega's, lievelingskroegen te bezoeken, naar *Braveheart* te kijken, het grootste deel van mijn bezittingen te verkopen, naar de Proclaimers, de Fratellis, Paolo Nutini, Franz Ferdinand en de doedelzakken te luisteren, te winkelen en nat te regenen. Maar ik bleef huilerig en bezorgd.

'Je meest losse eindjes zijn je exen,' zei mijn moeder.

Ik had vier vaste relaties gehad, alle met dodelijke gebreken, geen van alle netjes afgerond.

Ik maakte met ieder van hen een afspraak om iets te gaan drinken. Met Johnny op zondag, Rory op dinsdag, Ahmed op woensdag en Stewart op donderdag. Ik wilde hen bekijken, met hen praten, me ervan verzekeren dat ik er goed aan deed hen te laten gaan en alles op te geven voor Joe.

Ik was niet van plan met hen naar bed te gaan. Dat geschifte idee ontstond op zondag, toen ik in de Hammer Bar in Glasgow op Johnny zat te wachten en zomaar Joes mobiele nummer in Italië belde. Hij had tot zijn tiende in Schotland gewoond, dus hij sprak vloeiend Glasgows.

‘Hoe bevalt het neukfestijn?’ schreeuwde ik. Naast me aan de bar zaten een paar meisjes te gillen van het lachen en Michael Jackson schalde door de ruimte.

‘Het is geen neukfestijn!’

‘Oké, de zuippartij met je vrienden dan?’

‘We zijn niet dronken.’

‘Wat doe je afstandelijk.’

‘Mama kan niet naar de bruiloft komen.’

Ik zweeg.

‘Cat? De verbinding valt weg. Het is vanwege haar trombose te gevaarlijk om te vliegen.’

‘Ze kan toch ook met de auto komen?’

‘Zelfde probleem... Te lang stilzitten.’

‘Laten we dan in Lucca trouwen.’

‘Nee. Het is allemaal al geregeld. Als we terugkomen geven we hier wel een feest voor mama.’

‘Wie is die vrouw op de achtergrond?’

‘Niemand, de serveerster.’

‘Geef haar eens.’

‘Waarom?’

‘Geef haar eens.’

Ik hoorde gelach. Een vrouw. Misschien twee.

‘Je stelt je aan,’ zei Joe.

‘Krijg de klere.’ Ik hing op.

Veertig minuten later zat ik zonder onderbroek schrijlings op Johnny op de passagiersstoel van zijn Golf. Het was erg ongemakkelijk, maar het bracht helderheid in mijn hoofd. Johnny en ik hadden niets gemeen, behalve dan dat aan het einde van onze tienertijd onze sappen zich hadden vermengd, en – twintig jaar later – de passagiersstoel van zijn geliefde Golf er voortijdig mee bevekt raakte.

Johnny was geen onafgedane kwestie meer. Dus nadat ik die avond Joes nummer zeven keer had gebeld, besloot ik ook met de anderen naar bed te gaan. Het kon geen kwaad, dacht ik. Het zou alles keurig afsluiten, alles helder maken en nog hartstikke leuk zijn ook.

Het was geen goed plan geweest. Als gevolg ervan waren drie mannen nu wel erg losse eindjes geworden.

Terwijl ik in de Cambusvale-gevangenis zat, schreef Janet Edgely mijn biografie.

‘Met volledige toestemming!’ zei mama. ‘Het is een prima manier om jouw kant van het verhaal te vertellen. Ze zal er niets in opnemen waar jij niet achter staat. Dat belooft ze. Hè, Jan?’

We gaven elkaar de vijf.

Wekenlang besteedde ik mijn kostbare bezoeken aan het vertellen van mijn verhaal. Ik ondertekende een papiertje dat haar het recht gaf te praten met mijn dokter, mijn psycholoog, mijn psychiater, mijn maatschappelijk werkster, mijn beste vriendin, de directeur van de gevangenis, onderwijzers, docenten, bazen, vrienden, collega’s, en Joe, uiteraard.

Mijn toestemming heeft Janet nooit gekregen. Ze heeft me het manuscript niet eens laten zien. Vlak voordat mijn rechtszaak zou voorkomen staakte ze haar bezoekjes. In diezelfde periode kwam een enge bewaakster op een dag een pakje brengen, dat al door de beveiliging was opengemaakt en gecontroleerd. Ik haalde de stapel A4’tjes eruit. Er lag een kattedelletje op.

Cat,

Laat haar niet meer op bezoek komen.

Het kreng liegt en bedriegt.

Anna

Onder het kattedelletje lag het voorlopige manuscript van mevrouw Edgely, met een print van de voorgestelde omslag.

CAT MARSDEN

PORTRET VAN EEN SERIËLE MONOGAMIST

Janet Edgely

Ik legde het manuscript op het harde bed in mijn cel en staarde naar de zwarte achtergrond van het ruwe omslagblad, naar de gouden letters van de auteursnaam, naar mijn knalrode, schouderlange haar, naar mijn bleke Schotse gezicht, mijn ogen die me vol pure, groene haat uit het zwart aanstaarden. Uiteindelijk liep ik naar de metalen spiegel boven de wastafel. Mijn spiegelbeeld was wat vervormd, maar het was hetzelfde gezicht. Het gezicht dat onvrouwelijk was genoemd. Het gezicht dat per ongeluk één keer – één enkele keer – had geglimlacht op weg van het gerechtsgebouw naar het busje, maar één keer was voor de sensatiezoekers met mobieltjes genoeg geweest om ‘de duivelse grijns’ te kiekeken.

Ik wou dat ik een ander gezicht had.

Ik wou dat ik Janet Edgely nooit de hand had geschud.

Maar dat had ik wel gedaan. En tijdens dat eerste interview – voortdurend met mama erbij – ging ik gretig in op haar vragen. Terwijl ze me in de ogen keek monterde ik een beetje op, niet zozeer omdat iemand eindelijk benieuwd was naar hoe het precies zat met mij, maar omdat een slim en intrigerend iemand me aardig leek te vinden.

Ik vroeg of we bij het begin konden beginnen. Chronologie was het enige dat me nog houvast bood. Dus begonnen we in het ziekenhuis in Edinburgh.

Ik dacht terug aan wat ze me hadden verteld. Dat ik er niet uit had willen komen. Dat ik aanvankelijk rustig was geweest.

Dat papa en mama er zeven dagen over hadden gedaan om me een naam te geven. In een vlaag van wanhoop hadden ze op de valreep aan een bebrilde, boomlange man van de burgerlijke stand gevraagd: ‘Wat vindt u mooier? Catherine of Jacinta?’

‘Catherine,’ zei de lange, bebrilde man. ‘Ik vind Katie mooi, en ik ben dol op Cat.’

Mama en papa hadden elkaar blijkbaar aangekeken: Cat! Ze voegden er ‘-riona’ aan toe om het Schots te maken, en graptten op de terugweg dat mijn gehuil inderdaad klonk als dat van een krolse kat.

Niet lang nadat ik een naam had gekregen, vertrok papa zoals gewoonlijk voor vier weken naar zee om offshorewerk te doen. Hij werkte al sinds het einde van zijn schooltijd op het boorplatform. Op zijn dertigste had hij dan ook al een groot, afbetaald huis, een alcoholprobleem aan de wal dat hij gemeen had met zeven zorgeloze vrienden aan de wal, en een vrouw die moeite had met zijn abrupte komen en gaan. Mama zei dat ze er maar niet aan kon wennen dat een vloer zonder kleren een met kleren bezaaide vloer werd, een goed gevulde koelkast snel leegraakte en haar sociale leven plotseling scherp in de gaten werd gehouden.

Nadat papa weer aan het werk was gegaan, had mama borstontsteking gekregen, gevolgd door een baarmoederinfectie. Ze was moederziel alleen. Haar ouders hadden hun kartonbedrijf verkocht om als pensionado’s in Spanje te gaan wonen, en haar zus woonde sinds jaar en dag in Londen. Mama zou het best gered hebben, legde ik Janet Edgely uit, als ik niet de moeilijkste baby ter wereld was geweest. Ik vertikte het de tepel te pakken, ondanks de toegewijde inspanningen van mama, de kraamvrouwen, de wijkverpleegsters en twee borstvoedinghulpgroepen. Ik had last van krampjes, poepte aan één stuk door alles onder de kerrie, kreeg geregeld mysterieuze uitslag en koorts, en bezorgde mijn moeder in het algemeen een ellendige